

AnyMeeting: Tanórák az interneten

Az elmúlt évtizedekben tapasztalható technológiai fejlődés az élet minden területén, így az oktatásban is egyre hangsúlyosabb szerepet kap. A már megszokottak tekinthető online lehetőségek (például e-mail, digitális tananyagok/feladatlapok, interaktív webes tananyagok; vö. Bujdosó 2011) mellett azonban ma már olyan videoalapú lehetőségek is rendelkezésünkre állnak, mint a *webináriumok* vagy az ún. *webcasting*, amelyek használata egy-két példától eltekintve egyelőre a vállalati képzésekre korlátozódik.

A webcasting jelentése webalapú „közvetítés” (web+broadcast), amelyben az ismeretovábbítás rendszerint egyirányú, interakció nem, vagy csak korlátozottan (a közvetítés után) jön létre, a résztvevők az előadót és a prezentációs anyagát látják, egymást nem (Dobos 2011). A közvetítés rögzíthető, a felvételek bármikor hozzáférhetők. Erre ad példát a Bécsi Egyetem¹, ahol 2010 óta élőben közvetíthetők és/vagy rögzíthetők az erre a célra kialakított előadókban megtartott órák (jelenleg 16 terem áll rendelkezésre).

A webinárium (web+szeminárium) valós idejű óra, amelybe a résztvevők egy előre megbeszélt időpontban, távolról kapcsolódnak be. Rendszertől és beállítástól függően csak a névlistát, az oktatót vagy egymást is láthatják. Az óra folyamán bármikor, szóban és írásban is kapcsolatba léphetnek egymással vagy az oktatójukkal, tehát nagyfokú interakció jellemzi a munkát (Dobos 2011). Az óra ez esetben is rögzíthető. Erre példát a több helyszínen is működő Edutus Főiskola nyújt, ahol 2012 óta alkalmazzák az online oktatás webinárium formáját a Microsoft Lync videokonferencia-rendszerrel. Előadások esetében webcasting formában, gyakorlati órák esetében pedig webináriumként működtetik (Edutus 2012).

Manapság többféle webináriumeszköz elérhető (például az említett Microsoft Lync), amelyek rugalmas beállításai révén sokféleképpen alkalmazhatók, költséges mivoltuk miatt azonban nem feltétlenül alkalmasak a webinárium oktatási forma kipróbálására. Erre adnak lehetőséget az olyan ingyenes platformok, mint az AnyMeeting.

AnyMeeting webináriumplatform²

Az AnyMeeting regisztráció ellenében ingyenesen használható, telepítést nem igényel, a böngészőből elindítható. Az ingyenesség természetesen mindig korlátozásokkal jár, ám ez esetben a feltételek meglepően kedvezőek: korlátlan számú és hosszúságú webinárium indítható, akár 200 résztvevő is meghívható egyszerre, lehetőség van a mikrofon helyett telefonos hangátvitelre (esetleg fizetős formában), emellett közzétehetünk a webináriumon belül prezentációt,

¹ További információk találhatóak a Zentraler Informatikdienst honlapján: <http://zid.univie.ac.at/> (Letöltve: 2013. 11. 26.)

² A webináriumplatform elérhető az alábbi linkről: <http://www.anymeeting.com/>

szavazást, lejátszhatunk YouTube-vidéót, megoszthatjuk saját képernyőnket, sőt mobileszközről is csatlakozhatunk. Az ingyenes használatnak azonban van két hátránya is: a webinárium nem rögzíthető a platformon belül, és a reklámok csak fizetés ellenében tüntethetők el.

Ami a követelményeket illeti, az AnyMeeting a következőket ajánlja: (1) minimum Windows XP / MAC OSX 10.6 (Linuxot jelenleg nem támogat); (2) bármely böngésző legfrissebb verziója (minimum IE 8); (3) 1280 × 1024 képernyőfelbontás (minimum 1024 × 768); (4) vezeték- es, széles sávú internetkapcsolat (minimum 450 Kbps, ajánlott 750 Kbps); (5) a Flash Player legújabb verziója (11 és afölött). Követelmény emellett a mikrofon és a webkamera (a résztvevőknek is), valamint az ún. Screen Sharing bővítmény telepítése a böngészőben a képernyőmegosztáshoz.

Noha a rendszerkövetelményekre nem térnek ki, a tapasztalat azt mutatja, hogy nem szükséges hozzá erős gép. Az ELTE BTK Fordító- és Tolmácsképző Tanszékének *Irányított fordítói projekt munka 1.* című tárgyának keretein belül összesen négy alkalommal tartottunk webináriumot. Ezek során kétféle 2 GHz-es processzorral és 2 GB memóriával ellátott hordozható számítógépet használtam, amelyen párhuzamosan futott két fordítástámogató eszköz is. Ez nem okozott problémát egyik alkalommal sem, a webinárium gond nélkül folyt, akár két órán keresztül is. Az internet esetleges ingadozásaira azonban nagyon érzékeny a platform, és minél tovább tartott az óra, annál sűrűbben jelezte, hogy érdemes átkapcsolni telefonos hangátvitelre. Ez a jelzés azonban egy mozdulattal megszüntethető.

A webinárium beindításakor (lásd 1. ábra) meg kell adni az óra címét, és választani kell a három megadott típus közül: (1) Listen-Only (a hallgatóság csak megfigyelést végezhet); (2) Discussion Mode (mindenkinek a mikrofonja be van kapcsolva); (3) Q&A Mode (bárki szabadon ki/bekapcsolhatja a mikrofonját; csak a webináriumon belül választható).

Start a Meeting Now

Meeting title (required)
Please enter a title.

Invite your attendees (up to 200)
Separate e-mail addresses by a comma or a new line.

Message to your invited attendees (optional)

Discussion Mode – Everyone can talk and be heard
 Listen-Only Mode – Only Presenters can be heard

Start Meeting Cancel

1. ábra. A webinárium indítása

A résztvevők különbözőképpen szólhatnak hozzá az előadáshoz: (1) szóban, mikrofonjuk bekapcsolásával; (2) a csevegőmodulon keresztül, ahol üzenetüket címezhetik csak az előadónak, mindenkinek vagy valamely másik résztvevőnek; illetve (3) a hangulatjelző ikonok segítségével, amelyeket a 2. ábra mutat be.

2. ábra. Hangulatjelző ikonok

A résztvevők az oktató által e-mailen közzétett linket követve csatlakozhatnak a webináriumhoz. A link az előadó profiljához kötődik, így minden alkalommal ugyanaz (de a profiloldalon módosítható). Csatlakozáskor a résztvevőnek meg kell adnia a nevét és az e-mail címét. Ezután a program teszteli a le- és feltöltési sebességet az ő oldalán is, hiszen erre szükség van hangátvitel esetén. A hangátvitel módját is a belépéskor lehet megválasztani.

A webináriumba belépve a bal felső sarokban láthatjuk a résztvevők listáját, és ez alatt kap helyet a csevegőmodul. Ide bárki szabadon bármit beírhat, és kiválaszthatja azt is, kinek szól az üzenete. A képernyő középső részén jelenik meg az előadó által megosztott tartalom (például prezentáció, megosztott képernyő). Ezt a 3. ábra szemlélteti.

3. ábra. AnyMeeting webinárium

A tényleges online órák előtt két alkalommal is kipróbáltuk a rendszert, hogy felmérjük a követelményeket és a beállításokat. Még a legalaposabb felkészülés sem garantálja azonban, hogy minden egyes esetleges probléma feltárható, és ez a mi esetünkben sem volt másképpen. Az első „éles” alkalommal például az egyik hallgató (mivel nem volt mikrofonja) vagy csak hal-

lotta, vagy csak látta, mi folyik az órán, és ezt csupán a következő alkalomra sikerült kiküszöbölnünk. Az oktató részéről tehát némi többletmunkát jelenthet a platform megismerése, kipróbálása, valamint a felmerülő technikai problémák megoldása.

Az imént említett kisebb technikai döccenőket leszámítva, a 13 részt vevő hallgató többségében örült a lehetőségnek, kényelmesnek, praktikusnak tartotta az online órákat és azt, hogy a saját gépén dolgozhat a számukra szokatlan beállítású egyetemi gépek helyett. Az órák menetét tekintve elsőre mindenkinek szokatlan volt ez az oktatási forma, főleg a személyes jelenlét hiánya miatt. Valószínűleg részben ezért fordult elő néha lemaradás, hiszen az oktató a jelenléti órán látja a hallgatókon, ha esetleg nem értenek valamit, vagy túl gyors a tempó, az online órákon viszont erre az AnyMeetinggel nincs lehetőség. Rendelkezésünkre állt azonban a csevegőmodul, ahol a hallgatók kérdezhettek, vagy jelezhették, ha lemaradtak. Ezzel a módszerrel sikerült is minden problémát áthidalnunk.

Egy nehézség azonban továbbra is megoldásra vár: a képernyő megosztottsága. Az órákon a fordítást segítő programok különböző funkcióit gyakoroljuk, először bemutatom az egyes lépéseket, a hallgatók pedig követik a saját gépükön. A jelenléti órán ez kivetítővel zajlik, így kényelmesen lehet figyelni az oktatóra, és követni a feladatot is. Az online órákon azonban váltani kellett a webinarium és a fordítási eszköz között, ami szintén többször okozott lemaradást. Ez a probléma komolyabb eszközzel valószínűleg megoldható lenne, de a hallgatók nagy része így is feltalálta magát: a többség tudta követni az órát az ablakváltásokkal együtt is, mások összeültek hallgatótársaikkal, megint mások pedig mobilszekőről kísérték figyelemmel a webinariumot.

A hallgatók többségében úgy érezték, nagyobb felelősség hárul rájuk ezzel a módszerrel, ám ez motiválta őket, és a legtöbben szívesen vennének részt több ilyen órán is.

Az AnyMeeting lényegében nagyszerű lehetőség, ha a cél a webinariumi oktatási forma kipróbálása, a követelmények előzetes felmérése. Intézményi szinten, több órára kiterjesztve azonban komolyabb eszközre lehet szükség annak érdekében, hogy az online oktatási módszerek adta lehetőségeket minél szélesebb körben kiaknázhassuk.

Ábrányi Henrietta

IRODALOM

- Bujdosó Gyöngyi (2011): *Az e-learning fogalma, tárgya, alapjai [online tananyag]*. http://www.inf.unideb.hu/~bujdosok/kurzusok/elearning_n/ea/elearning_1_Bevezeto.pdf (Letöltve: 2013. 11. 24.)
- Dobos Ágota (2011): Új felnőttképzési tendenciák kérdőjelekkel – amerikai tapasztalatok nyomán [online]. *Felnőttképzési szemle* 5/1–2, 18–24. http://epa.oszk.hu/01200/01251/00005/pdf/fef_szemle_2011_1-2_018-024.pdf (Letöltve: 2013. 11. 24.)
- Eduetus Főiskola (2012): *Tájékoztató a webinarium bevezetéséről és használatáról az Eduetus Főiskola hallgatói részére*. http://efa.hu/feltoltesek/fajlok/webinarium_tajekoztato.pdf (Letöltve: 2013. 11. 27.)